

Hogyan vezettek az intézmények az angol ipari forradalomhoz?

Kapás Judit
Debreceni Egyetem

Angol ipari forradalom 1760-1850

	Feinstein (1981)	Crafts (1985)	Crafts & Harley (1992)	Antras & Voth (2003)
Output növekedés				
1760-1800	1,1	1	1	
1801-1831	2,7	2	1,9	
TFP növekedés				
1760-1800	0,2	0,2	0,1	0,27
1801-1831	1,3	0,7	0,35	0,54

Forrás: Voightländer és Voth 2006:323

Miért kell kutatni?

- Modern gazdasági növekedés (Mokyr 2005, Lucas 2002)
 - tartós gazdasági növekedés
 - a Nyugat felemelkedése
- Mi okozta az ipari forradalmat?
 - a gazdaságtörténet nagy misztériuma (Clark 2003)
- Miért Anglia?
 - intézményi magyarázatok („melyek” és „hogyan”?)

„Mely” intézmények?

- Politikai intézmények (Parlament)
 - szilárd tulajdonosi jogok, a hatalom korlátozása
 - kisebb járadékvadászat
- Szabadalmak
- Magánintézmények
- Piacok
- Informális intézmények, kultúra

Parlament: korlátozott állam

- Dicsőséges forradalom (Epstein 2000, North és Weingast 1989, Klerman és Mahoney 2005)
 - a Korona és a Parlament egymás ellenőrzői
 - szilárd tulajdonosi jogok
 - bírói függetlenség

A korlátozott állam kedvez a magángazdaság fejlődésének (találmányoknak).

Parlament: korlátozott állam - ellenérvek

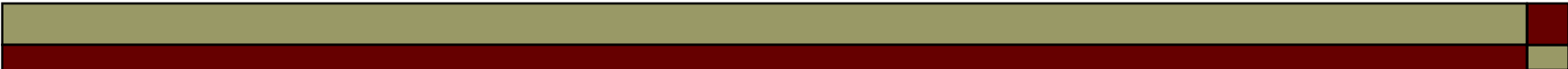
- Az angol államkötvény kockázatai felára nem csökkent 1688 után (Sussman és Yafeh 2006)
- A korlátozott állam hatása a városi népesség növekedésére nem mutatható ki (De Long és Shleifer 1993)
- A legtöbb társadalmi-gazdasági változóban a strukturális törés 1688 előtt volt (Murrell 2009)

Parlament: korlátozott állam - ellenérvek

- ❑ Bill of Rights és the Act of Settlement régről eredő szabályokat rögzített (Murrell 2009)
- ❑ A szilárd tulajdonosi jogok már 1600 körül, vagy előtte léteztek (Clark 1996)
- ❑ 1660 és 1700 között a megtérülési ráta nem változott (Clark 1996)

Parlament: kisebb járadékvadászat

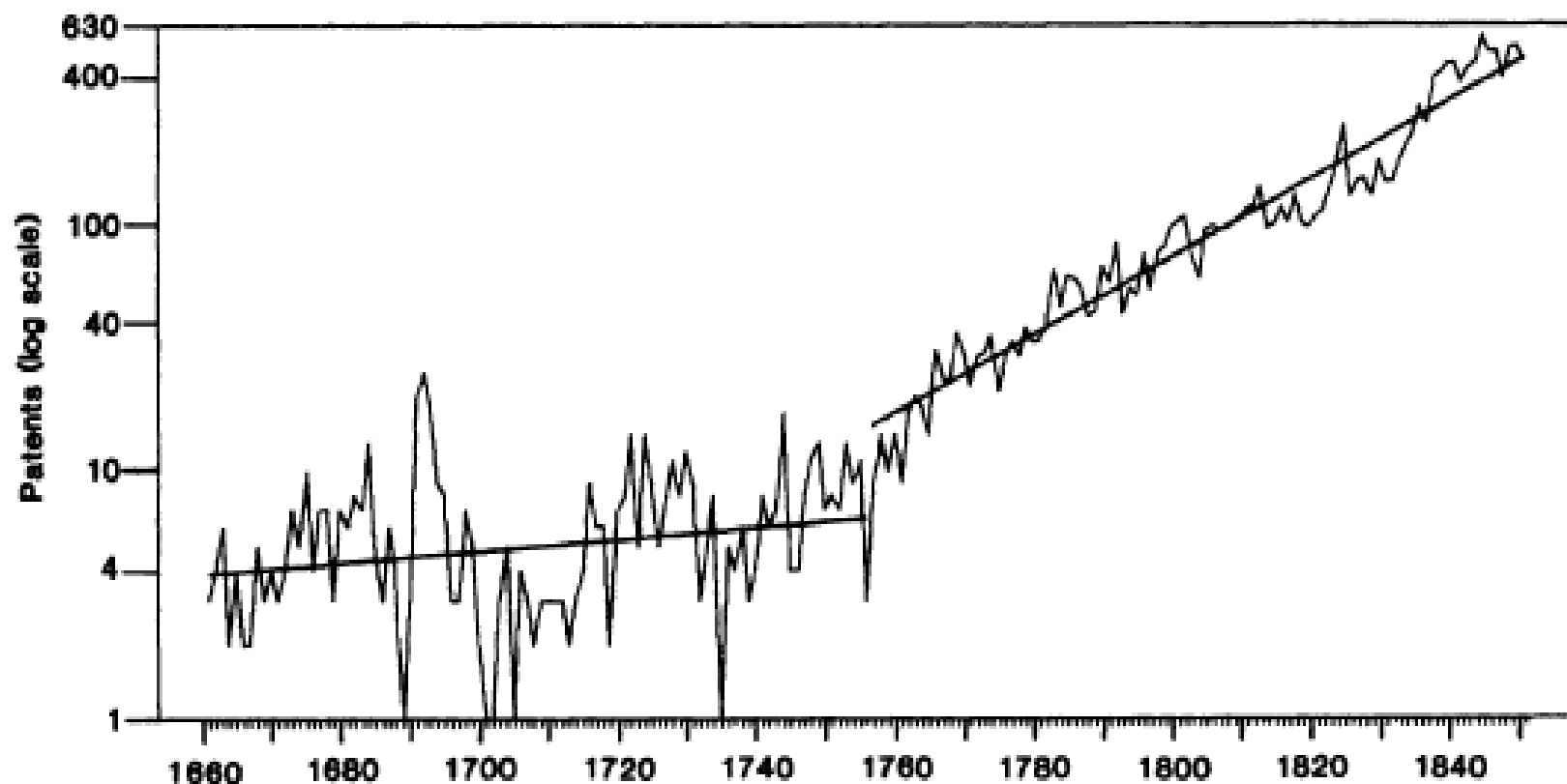
- ❑ A dicsőséges forradalom után a Parlamentet a Whig párt dominálta (Pincus és Robinson 2011)
- ❑ A Parlament új módon osztotta el a járadékot: egységes szabályok (Mokyr és Nye 2007)
- ❑ “Political loser hypothesis”: az arisztokraták megtartották politikai hatalmukat, így nem gátolták a technológiai fejlődést (kisebb járadékvadászat) (Acemoglu és Robinson 2000)

Szabadalmak

- A szabadalmi jog ösztönözte a technológiai fejlődést (North és Thomas 1973, North 1981)
- Kvázi professzionális feltalálók (Dutton 1984)

Szabadalmak száma Angliában, 1661-1851 (Forrás: Sullivan 1989:430)

Szabadalmak - ellenérvek

- ❑ A szabadalmak unortodox használata: támogatást nyerni a kormánytól (MacLeod 1988)
- ❑ Az angol szabadalmi törvény „rossz” volt (Khan és Sokoloff 2004)
- ❑ Fordított oksági viszony: az ipari forradalom vezetett a több szabadalomhoz (Oxley és Greasley 1997)
- ❑ Kollektív találmányok (Allen 1983)

Magánintézmények

- Tudományos társaságok, szemináriumok, tudományos folyóiratok – beágyazva a felvilágosodásba és az informális intézményekbe (Mokyr 2010)
 - The Royal Society of Arts
 - The Royal Institution
 - The Mechanics Institute

Piacok

- ❑ Munkamegosztás, specializáció, a piac mérete (Adam Smith 1776)
- ❑ Atlanti kereskedelem és a nem abszolutista politikai intézmények (Acemoglu et al. 2005)
- ❑ A piacok magas béreket és alacsony energiaárakat alakítottak ki Angliában; ez a gépek feltalálására ösztönzött (Allen 2001, 2009)
- ❑ A piaci integráció mértéke az inputpiacokon magas volt (Zanden 2008, 2009)

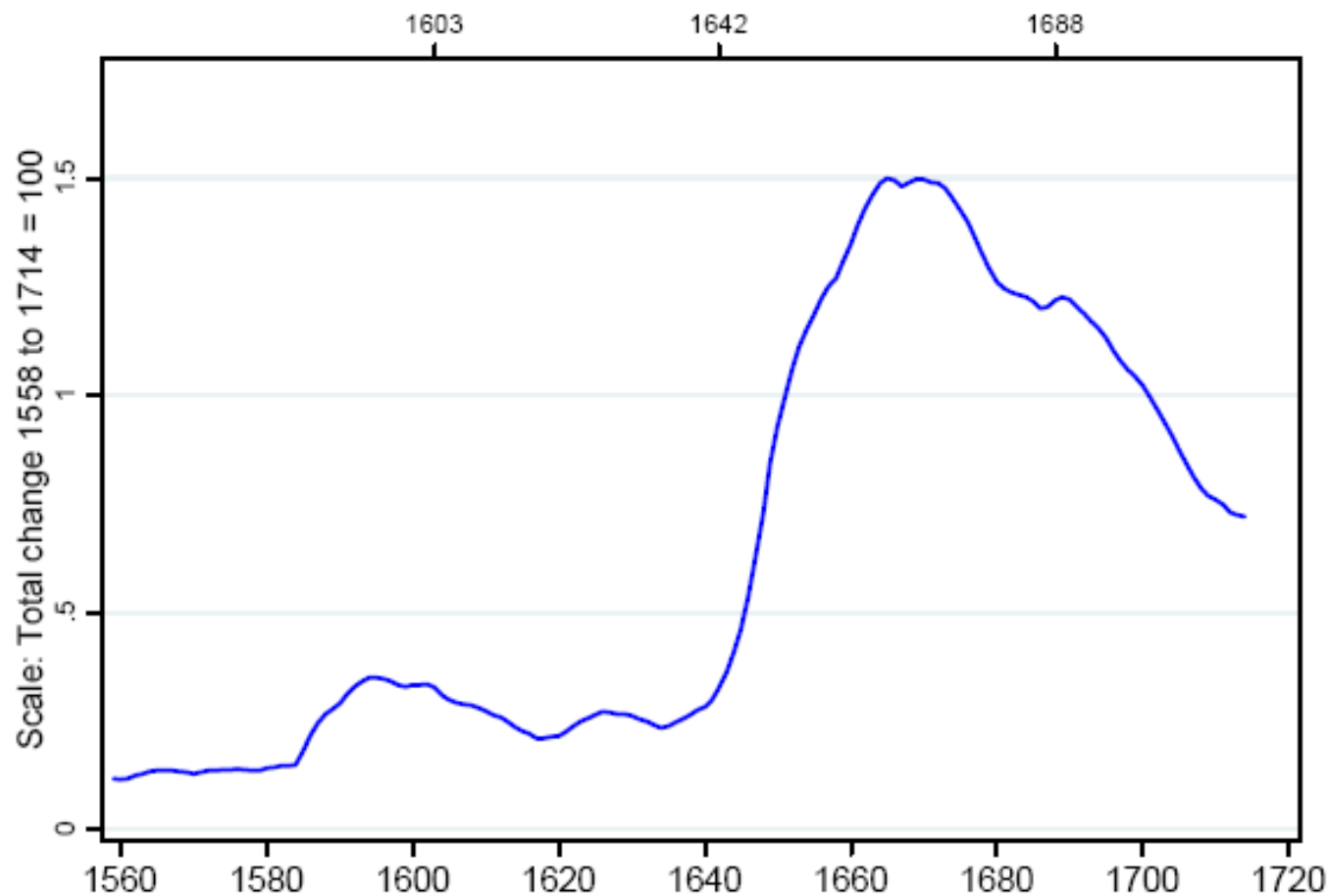
Piacok - ellenérvek

- Az ipari forradalmat belső erők alakították, és az atlanti kereskedelem az ipari forradalom következménye volt (Granger oksági vizsgálat) (Greasle és Oxley 1998)

Informális intézmények, kultúra

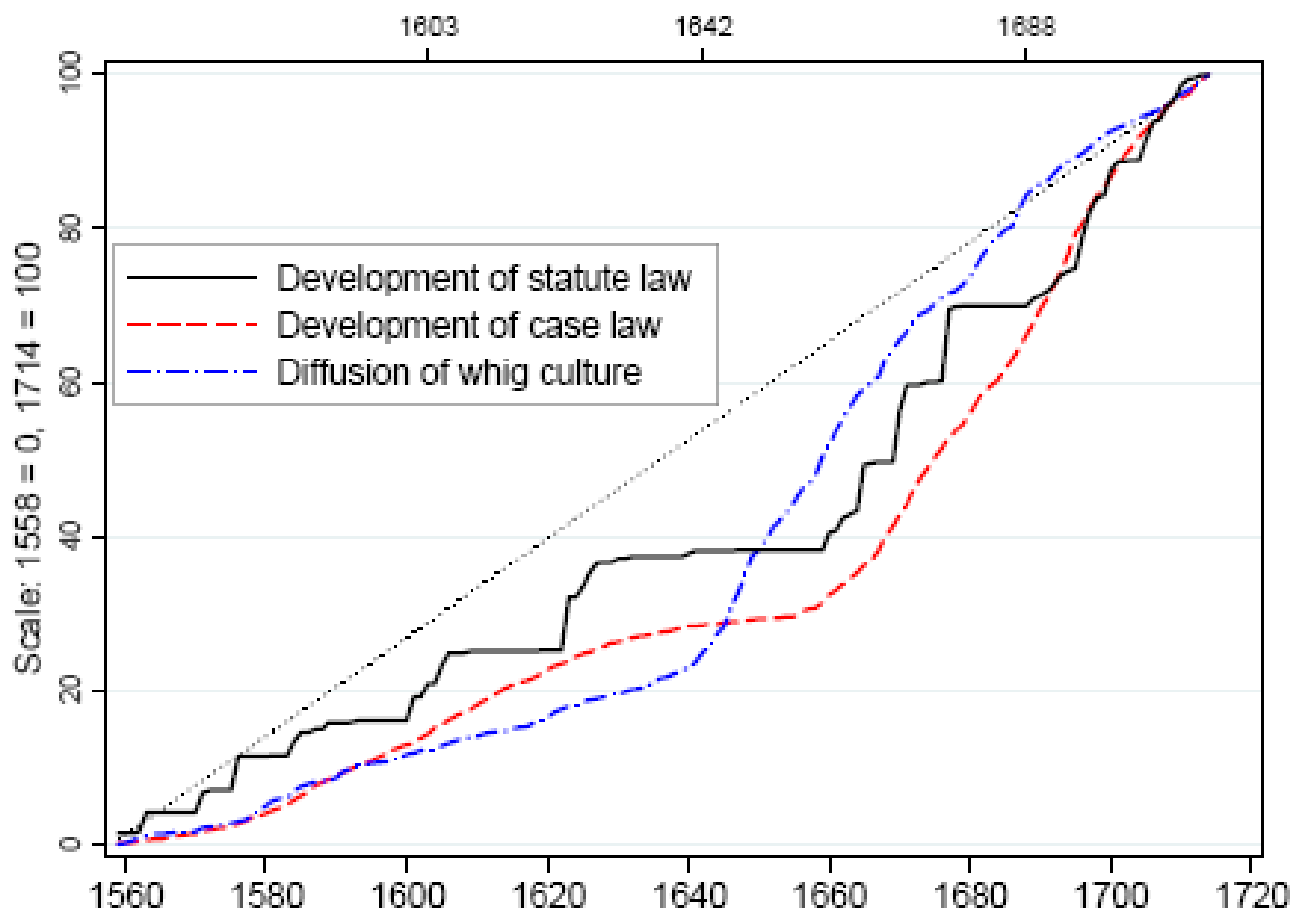
- Anglia egyedi helyzete a „kulturális hitek”, társadalmi normák terén (Mokyr 2010, 2008)
 - gentlemanly, önkikényszerítő normák
- „Türelem tőke” (Doepke and Zilibotti 2007)
- „Bourgeois virtues” – optimizmus, vállalkozás, hit, szeretet, bátorság stb. (McClosky 2006)
- A Whigh kultúra elterjedése (Murrell and Schmidt 2011)

A “Whig” kultúra elterjedése Angliában, 1558-1714 (Forrás: Murrell and Schmidt 2011:44)

Az intézmények és a kultúra kapcsolata

Angliában, 1559-1714 (in ibid.)

Konklúziók

- Egy-egy intézmény hatásának tulajdonítják az angol ipari forradalmat
- „Miért Anglia”? vizsgálata két síkon
 - Anglia valóban egyedi volt-e az adott intézmény tekintetében
 - Ha Anglia egyedi volt valamely intézményben, az az intézmény valóban az ipari forradalomhoz vezetett-e
- Az intézményi magyarázatnak bizonyos követelményeket teljesítenie kell

A társadalmi rendek elmélete mint keret a magyarázatra

- ❑ Anglia egyedisége abban állt, hogy a korlátozott hozzáférésű rend szabad hozzáférésű renddé alakult
- ❑ Ez az átalakulás a széles intézményi struktúra evolutív megváltozását jelentette
- ❑ Az ipari forradalomnak csak az egyedi angol intézményi konstelláció kedvezett
- ❑ Miért volt hajlandó az elit privilégiumairól lemondani?

Személytelenség a piacon

- A földtulajdon fejlődése – freeholders
- Szervezetek szabad alakításának joga
 - The Russia Company (1553), The Virginia Company (1606), The East India Company stb.

A folyamat jóval a dicsőséges forradalom előtt indult.